

Η Ευρώπη και η Ελλάδα αλλάζουν

Change in Europe and in Greece

Συνέδριο

Αθήνα 20 Φεβρουαρίου 2012

Η σχεδιαζόμενη αναθεώρηση των Συνθηκών, η οποία ενδέχεται να οδηγήσει στην επαναθεμελίωση της Ευρωζώνης με την δημιουργία μηχανισμών που θα επιτρέψουν λειτουργική (και όχι διακηρυκτική) αλληλεγγύη αναγκαία προκειμένου να συνεχίσει να υπάρχει το κοινό νόμισμα και με την (πολιτικά αντισταθμιστική) διαμόρφωση συνθηκών «οικονομικής διακυβέρνησης»/ενιαίας άσκησης δημοσιονομικής πολιτικής, ξεπερνάει κατά πολύ τα προηγούμενα που γνώρισε το Κοινοτικό και εν συνεχεία το Ενωσιακό οικόδομημα.

Αυτό ήδη έγινε φανερό με το ευρύτατο «θεσμικό opt-out» της Μεγάλης Βρετανίας, ενώ θα λειτουργήσει με την επιταγή της συνταγματικής (ή «αντιστοίχου επιπέδου») κατοχύρωσης στα Κράτη μέλη του φρένου χρέους· καθώς και με την εμπλοκή γύρω από τον ρόλο των θεσμικών οργάνων (ιδιαίτατα της Επιτροπής, αλλά και του Δικαστηρίου) στις διαδικασίες παρακολούθησης/αστυνόμευσης των κανόνων και επιβολής κυρώσεων. Η θεσμική τομή που υπόσχεται – ή απειλεί; - να φέρει αυτή η αναθεώρηση είναι βαθύτερη απ' όποιο προηγούμενο: καθώς, δε, προωθείται υπό τριπλή πίεση – του χρόνου, της έκτασης της κρίσης και των αγορών – δημιουργεί ένα δυνητικά απονομιμοποιητικό κενό κατανόησης και (ουσιαστικής) αποδοχής.

Τι θα πει αυτό; Θα πει ότι η ριζική μεταβολή της έννοιας της κυριαρχίας που θα έχει επέλθει (ή: θα έχει ολοκληρωθεί) όταν προχωρήσει η αναθεώρηση, θα χρειαστεί να επιστρατεύσει την αποδοχή της κοινής γνώμης και, εν τέλει, των λαών της Ευρώπης. Το πόσο επικίνδυνο είναι το γύμνασμα αυτό, καταδείχθηκε με την διευρωπαϊκή αναταραχή που προκάλεσε η σκέψη Γ. Παπανδρέου για δημοψήφισμα σε μια χώρα όπως η Ελλάδα. Ανεξάρτητα του ποιες είναι οι (και συνταγματικά, σε ορισμένες περιπτώσεις) προβλεπόμενες διαδικασίες επικύρωσης της επιχειρούμενης «αναθεώρησης» των Συνθηκών με τη μορφή (λόγω της βρετανικής αρνησικυρίας) Διεθνούς Συμφώνου για Ενισχυμένη Οικονομική Ένωση, τίθεται ένα μείζον θέμα πολιτικής νομιμοποίησής τους – το δε γεγονός ότι το 2012/13 είναι περίοδος και γαλλικών και γερμανικών εκλογών απλώς τονίζει το ζήτημα.

Αν ένα είναι απόλυτα αναγκαίο να έχει εξασφαλισθεί σε αυτή την υπό πίεση διαδρομή, αυτό είναι η όσο το δυνατόν πληρέστερη συνειδητοποίηση του ποια είναι τα διακυβεύματα αλλά και ποιο το περιεχόμενο των προωθούμενων μεταβολών. Πουθενά δεν θα έχει αυτό κρισιμότερη σημασία απ' ό,τι στην Ελλάδα, η οποία κυριολεκτικώς κινείται

«στην κόψη» των προωθούμενων μεταβολών. Και η συνειδητοποίηση αυτή θα χρειαστεί να επέλθει και στον νομικό κόσμο και στις τάξεις των πολιτικών και στην ευρύτερη κοινή γνώμη (προοπτικά: στον λαό). Καθώς, δε, η όποια δημόσια συζήτηση στην Ελλάδα τα τελευταία δύο χρόνια λειτούργησε με εξαιρετική αποσπασματικότητα και με προοπτική θολωμένη από την πολιτική/μιντιακή «ανάγκη», μια εξαρχής προσπάθεια τοποθέτησης των πραγμάτων της αναθεώρησης των Συνθηκών σε ψύχραιμη βάση αποτελεί αναγκαία συνθήκη για την εξαγωγή συμπερασμάτων, πολλών μάλλον που στη δημόσια συζήτηση στον τόπο μας τείνει να κυριαρχήσει τελευταία το ιδεολόγημα περί μη εκχώρησης μηδέ σπιθαμής εθνικής κυριαρχίας, πράγμα που αντιστρατεύεται τόσο την εμβάθυνση της ΕΕ, όσο και την επιβίωση της χώρας μας μέσα σ' αυτήν.